

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Évesre 3 frt — az. Negyedévre 1 frt 50 kr.	Félévre 4 frt 50 kr. Negyedévre 2 frt 25 kr.

Feloldó szerkesztő és leptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér Biedermaan-palota földszint,
az udvarhoz hátul.

Hit, remény és szeretet.

Irta: Burger D. József.

Hullámoktól hányatunk az élet tengerén, most magasra emelnek a duzzadó habok, majd a mélybe sulytják törékeny hajónkat, nincs egy biztos perc, melyben nyugodtan állhatnánk meg. Hasztalan bátyázzuk körül magunkat a szerencse hű adományával, kincs, hatalom és méltóság vakító fényével, mindez nem óv meg a vaskezü sors csapásaitól, nem emel fel, ha a veszély örvénye kétségbeeséssel fenyeget.

Alattunk az élet tengerén a hűtlen habok, körülöttünk a változások szele, mindezek azt sugják füleinkbe és arra intenek minket, hogy a holnap elveheti mindazt, amit arcunk véres verejtékével megszereztünk és akik még ma szerencsés birtokában magasra emelve hordják fejeiket, holnap talán a kétségbeesés jajsavával ostromolják az egeket; így volt ez századok előtt és így lesz ez századok után is. Forgó szerencsénk kénye hányvet, játszva emel fel és mosolyogva ver le. De habár mindezek változnak és enyésznek is körülöttünk, megmarad ám: *a hit, remény és szeretet.* Isten a szeretet Istene, mint vezércsillagokat gyújtotta fel ezeket életünk egén, hogy a változások viharában, a fájdalom sötét, kísérteties éjszakájában is tündöklő fényvel világoljanak előttünk és a megnyugvás csendes kikötőjébe vezéreljenek minket az életnek hullámzó tengerén.

Ki nem látta már életpályáján, ki nem látta már a fájdalom viharos éjszakáján felgyulni e csillagokat? Óh! az bizonyára nem jó helyen kereste azokat, mert e csillagok nem az ég azurkékjén elszórt csillagmilliárdok között ragyognak; e csillagok belül vannak, belül, saját keblünkben.

Először is keressük fel tehát a hitnek csillagát. A hit az anya emlőéhez hasonlít — mondják bölcséink — tépjétek el a csecsemőt édes anyja keblétől, viseljétek gondját, ápoljátok, az anyatej, az anyai szeretet nem pótolható. Ilyen a hitehagyott ember, tápláljátok elméjét tudománnyal, ébreszszétek benne a legszebb, legmagasztosabb gondolatokat, mi haszna minden bölcseségének, ha szíve üres, ha nincs hite, nincs vallása?

És hová emelkedhetnék az emberi szív, ha itt a változások hazájában a nyugtalanság fájó érzetei szállják meg, hová emelkedhetnék máshoz, mint azon örök szellemhez, azon végtelen valóhoz, aki minden változásnak felette áll? Hasztalan tekintünk szét magunk körül, ha elborulva felettünk az ég, ha vész és vihar cikáznak körülöttünk. Az emberi erő és emberi jóakarát nem védhet meg a csapások viharától, nem menthet meg a kétségbeesés sajgó fájdalomtól. Egyedül az Istenben vetett hit az erős kőszál, melyen rendíthetetlenül állhatunk meg akkor is, ha a vészek hullámai összezsapnak fejünk felett. E hit mennyei erővel ruházza fel az embert, mert azon láthatlan fővalóval köti össze, kinek hatalma világokat dönt romba és hamuba és világokat teremt a semmiből.

Keressük fel továbbá a remény csillagát. A reménység leg-hűbb vándortársa az embernek. Egy hatalmas tündér az, aki varázsujjával kiszinezi az élet szövevényes ösvényeit, boldogsággal kecsegtetve a föld bolygó vándorát még akkor is, midőn átláthatlan sötét homály borong felette.

Jaj azonban annak, ki vakon követi a reménynek utmutatását, az tövisekre, a csalódás vérző tövisre talál minden lépten-nyomon. A földiség hű reményei örök

káprázatban tartják az emberi lelket, anélkül, hogy kielégítnék. Mikor legtöbbet ígérnek, akkor adnak legkevesebbet s midőn legközelebb vannak a megvalósuláshoz, árnyék gyanánt akkor lobbannak el.

Egyedül az Istenben helyezett reménység nem csal meg soha. Ez nem bolygó tűz, mely posványba csal, e reménység fénylő csillag életünk homályos éjszakáján, mely jótékony fényvel dereng felettünk s a megnyugvás sugarait hinti reánk még akkor is, ha mindenkitől elhagyattunk. Minél inkább elhomályosul előttünk az élet ösvénye, minél több bánat, minél több szenvedés vérzi szívünket, annál dicsőbb fényben tűnik fel előttünk a reménységnek ezen csillaga.

Keressük fel végre a szeretet csillagát. Míg a hit és remény ég felé emeli lelkünket, a szeretet lent a földön igyekszik mennyet teremteni számunkra. Ki ne érezte volna már a szeretet boldogító hatását? Ez az élet azon ragyogó napja, mely mindenfelé áldást és életet osztogat. Ez azon titkos erő, mely láthatlan szálakkal összeköti és fenntartja a mindenséget s mely jó és nemes tettek által Istenhez emeli az embert. Ez a mi hitünknek élesztője, reménységünknek táplálója.

Igenis! a szeretet azon világitó fáklya, mely nem önmagáért, hanem mások jólétéért lobog és emésztődik el; azon isteni erény, mely boldogságát a mások boldogításában találja.

A hit, remény és szeretet hármasszövevényét hordozza 8 év óta Debreczenben Dr. Wolafka Nándor vál. püspök, a róm. kath. egyház páratlan buzgalmu lelkésze, ez az igazi *sacerdos magnus*. A hit, remény és szeretet e szentháromságát hangoztatta a tiszteletere rendezett lampionos mene-

alkalmából valláskülönbség nélkül összesereglett tisztelőihez intézett, szeretettől lángoló beszédében. — Hitre buzdítani, a csüggedő szívekbe reményt önteni és szeretni, szeretni mindenkit, szeretni lángolón, önzetlenül, ez az ő pásztorokodásának vezérsillaga. És ő, aki egy negyedszázad óta áldoz a hazáért, egyház, iskolák és minden nemes intézmény javára, áldoz nyomorral küzdő, bármily valláshoz tartozó embertársai inségének enyhítésére, áldoz a közboldogság előmozdítására a szeretet szent tüzevel, most érezhet a költővel: Tégy jól és megérzed, mi jó, mi isteni, A megsebhedt szívek buját enyhíteni. Mert, aki jót tesz és könnyeket törül,
A másnak szánt öröm saját keblébe gyül.

Dr. Wolafka Nándor jubileuma.

Debreczen közönsége valláskülönbség nélkül kifejezte, hogy nagyrabecsüli és tisztelettel veszi körül az olyan embert, aki minden tehetségét és vagyonát az ember szeretetre áldozza.

Kell-e méltóbb argumentum erre, mint dr. Wolafka Nándornak vasárnapi negyedszázados jubileuma? Csak végig kellett hallgatni a más vallásfelekezetek alá tartozó küldöttségeket, azok nyilatkozatát s akkor tiszta képet alkothat magának minden ember, hogy a béke, a szeretet, az árvák és elhagyottak gyámolát és a vallási felekezetek közötti béke ápolóját milyen elismeréssel veszik körül.

Megnyilatkozott különben az Unger Gusztáv kir. táblai bíró beszédében is, amelyet a tegnapi diszközgyűlésen tartott s a melyet egész terjedelmében az alábbiakban közlünk:

Méltóságos és főtisztelendő választott Püspök Ur!

Szeretett Plébánosunk!

A mai lélekemelő ünnepélyt rendező bizottság engem tisztelt meg azzal, hogy szerető hivedek nevében üdvözöljelek.

Örömmel fogadtam a megbízást, bár a feladat nehéz, nehéz pedig azért, mert az előttem szólók egészen letarolták az érdem virágait és azt ügyesen csokorba fűzve oly szép alakban nyújtották át, hogy nekem virág alig maradt.

Elmémmel aggodalmasan jártam a letarított mezőn, de még is megvigasztalódtam, csörgedező kis patak partján, a bokrok alatt elrejtve kék virágot találtam, nefelejtset, a szeretet virágát, ez fogja vezérelni beszédemet.

A szeretet forrása a szív, a forrásból merítem üdvözetemet, megnyugtat a tudat, hogy bár ajkam nem lesz képes szóval méltóan kifejezni azt, mit szerető hivedek, azt sem mit az én szívem irántad érez, Te

megértesz engem és üdvözlő szavaim nemes szívedben visszhangra találnak.

Negyedszázados áldozásodból az Ég kedvező kegyelme folytán nyolcz év jutott nekünk, e nyolcz év alatt vallásosságod, magyar hazafiságod és emberbaráti szereteted által megnyerted, méltán kiérdemelted hivedek rajongó szeretetét, minden elfogulatlan ember, elismerését tiszteletét.

Vallásosságod volt az utmutató, ez vezérlé tetteidet, valódi vallásosság, hazaszeretet e nélkül nem létezhet.

Nyolcz év előtt Debreczen róm. katolikus hivedek volt egy szeretett lelkésze Szakszó Rezső, nagyon szerette Debreczent és a Debreczeniek is méltóan szerették őt!

A sors kiszámíthatlan végzete súlyos csapást mért reá, épen akkor, amikor kedvenc eszménye megvalósítása, a róm. katolikus gymnasium fejlesztése végett utra indult, kocsija feldől, egyik lába eltört, a mi másnál néha sikerül, ő nála a tudomány minden művészete nem volt képes pótolni veszteségét, bénán nem teljesíthette szent hivatását, távoznia kellett.

Aggódás vett rajtunk erőt, ki fogja pótolni őt, a lekipasztott nélkülözö hivedek elcsüggedtek, bizalmukat elvesztették, idegen lett előttük az Istenháza; a teljes odaadással, minden igyekezettel működő segédlelkészek nem tudták megnyugtatni a kedélyeket.

Vigaszul Téged küldött az Ég ura, híred megelőzött, ismertünk mielőtt ismertünk volna, a szeretet nemes lényed teljes megismerésével határtalan lett.

Vallási meggyőződéstől áthatott lelkes beszédeid felemelik lelkünket, mély áhitat és buzgósággal az Urnak felajánlott szent áldozataid meghatottak, imára készítettek, hitet adtál a kételkedőnek, reményt a kétségbeesőnek és felebaráti szereteted magához ölelé a hivedek ezreit.

A nemrég nagyinak tetsző templom, nagyon kicsiny lett, a hitélet buzgósága napról-napra fokozódott, imaházunk vasár- és ünnepnapokon a délelőtti órákban felajánlott szent mise alkalmával nem képes befogadni a hívőket.

Ez a Te műved.

Buzgó vallásosságod a templomon kívül, sem téveszti feladatát, véded szent hitünket anélkül, hogy mást bántanál, tisztelettel adózol a más felekezetűek meggyőződésének is, a szent biblia szavai szerint felebarátod minden ember.

Lélekemelően hatott mindnyájunkra, midőn alig pár év előtt az evangélium szent reformált egyház főpásztora Kis Áron 80 éves születési örömnemre, egyházbizottsági és iskolaszéki tagjaidat testületileg vezetve magad üdvözléd az agg főpapot.

Ez is valódi vallásosságod ténye volt.

Hazafiságodat a Téged nem értők megtámadták, bírálhatták, mi teljesen biztunk ekkor is Benned, védelmezőre szükségem nem volt, megvédted önmagadat.

Elmondjam-e mit tettél az ezredév alkonyán, hisz élénk emlékükből él, midőn a magyarok, minden egyházában imádkozó két fohászatát, a „magyarok Miatyánk“-ját ki-nyomatva hivedek között kiosztottad, tanítottad és az ő év utolsó estején a szent beszéd

elhangzása után a szószéken térdelve megzendült csengő ajkadon az első ima:

„Hazádnak rendületlenül légy hive őh magyar“.

A hálaadó istenisztelet után az oltár előtt térdelve magad kezdéd meg a második imát:

„Isten áld meg a magyart“

Elhallgassam-é, hogy az ezredév halát adó templomi ünnepén, szent beszédedben hirdeted, hogy a hazaszeretetlenben nincs felekezeti válasz fal, nem szabad annak lenni a magyarok között, példaként reá mutattál ama tényre, hogy az 1848-iki szabadságharcban, hazánk védasszonya, a szent Szűz képével diszitett, ma rongyiban is kegyelettel őrzött szent lobogó alatt együtt harczolt a reformátusok igen tisztelt főgondnoka Simonffy Imre, főpolgármester, a mi szeretett főgondnokunk Váczy Jánossal.

Felemlítem-e, hogy ugyanez alkalommal teljes főpapi diszben, pásztorbottal kezében mily büszgön imádkozád:

„Tied vagyok, tied hazám

E szív, e lélek,

Kit szeretnék ha tégedet

Nem szeretnélek.

Szentegyház keblem belseje,

Oltára képed,

Te állj s ha kell, e templomot

Ledöntöm érted.“

Ily példa után van-e, a ki hazafiságban kételkedni merészel.

Hány esetet idézzek felebaráti szereteted bizonyításán, csak egyet említek fel, hogy a nagyváradi kanonoki jövedelem, a szuntai prépostság és debreczeni plébánia jövedelmének élvezője szegény ember, mert javadaimaidat megosztod felebarátaid között, az inkább a szegényeké, mint a tied.

Elhallgatom, hogy az általad alakított jótékonyági egyleteknek, kik felekezeti különbség nélkül keresik fel a valódi szegényeket, főgyámolója Te vagy.

De nem folytatom tovább, kérdenétek meg bármikor, különösen karácsony és husvét ünnepén, a szegényeket jöttevő adományaiért áldó imával kinek nevét említik? A Te neved!

Ki benned a vallásos buzgó főpapot, a törhetetlen akaratú jó hazafit, az áldozatkész felebarátot felismerni nem akarja, annak a valódi tények sem bizonyítékok.

Szerető hivedek a mai nap emlékére, irántad való igaz szeretetük bizonyításán egy alapot gyűjtének, hogy megörökítsék nevedet, emlékedet; az alap kamataiból a mi elemi iskolánkba járó szegény tanulók felekezeti különbség nélkül taneszközökkel fognak elláttatni.

Az alap ma még csak 3500 korona, de minden igyekezettel azon leszünk, hogy az évről-évre gyarapíttassék, hogy idővel a mi tanodánkban járó szegény gyermekek ne legyenek kénytelenek másutt keresni segélyt.

Örömmel nyujtom át az alapító oklevelet, melyet szerető hived dr. Szalay Béla művészi keze diszitett, fogadd azt oly szívesen, a mily szorgalommal gyűjtötték az

alapot hived, a mily örömmel adakoztak felekezeti különbség nélkül az aláírók.

Az egyházközségi bizottság, neved alatt fogja kezelni az alapot, hogy az utókor akkor is áldja emlékedet, midőn Te érdemeid valódi jutalmául, a Téged méltán megillető magas állásra körünkől távozni fogsz.

Megilletődéssel gondolunk e perczre, de ez eljön, el kell jönnie, hisz az nem lehet, hogy ész, erő, nemes hir, mindon jóra törhetlen buzgósággal törekvő oly szent akarat jutalmazatlanul maradjanak.

Debreczeni hived hódolatteljes szeretete elkísér mindenhová, a mint ma ezek ajka buzgón kér áldást életedre, működésedre, imáinkban arra kérjük az Egek urát, hogy bárhova szólít szent akarata, a nép, mely uj otthonodban üdvözölni fog, őszintén, buzgón, szívből imádkozzék:

„Áldott legyen, ki az Ur nevében jön.“

A küldöttségek fogadtatása.

Arról már referáltunk, hogy milyen magasztos és nagyhatású ünnepség volt az, ahol dr. Wolafka Nándor kipirult arczczal, átszellemülten hirdette, hogy mi a pap kötelessége: Isten, a haza iránt való szeretet ápolása, az árvák, gyámoltalanok, özvegyek vigasztalása és minden vallásfelekezet iránt a béke és szeretet ápolása.

Most áttérhetünk arra a szép jelenetre, amely órákon át eltartott, amikor az ünnepeltet a társadalom minden rétegéből üdvözölték. Huszonhat küldöttség volt nála. Hogy valamennyit határtalan szívéllyességgel fogadott, azt erről a nemeslelkű főpapról felesleges is elmondani.

Gróf Dégenfeld József főispán és a városi tanács küldöttsége élén Simonffy Imre kir. tan. polgármesterrel voltak az elsők az üdvözlésben. Mindjárt a templomi ünnepelés után lakására mentek, hogy tiszteljük méltó kifejezést adjanak. Dr. Wolafka hálásan köszönte az elismerés szép szavait s biztosította a tisztelgőket arról, hogy az ő feladata továbbra is csak az lesz, hogy az emberszeretetet munkálja, a hazafiságot és szeretetet növelje és városunk és polgárainak jogos érdekeit diadalra juttassa.

Majd a kegyesrendiek társházának helyettes igazgatója, Vass Károly fejezte ki előtte a jó kívánságokat. Üdvözölte benne a kegyesrendiek lelkes barátját, a főgimnázium szerény és áldozatkész munkását, meczenását és püspöki megbizottját. — Dr. Wolafka válasza rendkívül meleg volt. Azt a rokonszenvet és szeretetet ölelte fel, amelylyel a kegyesrendiek iránt viseltetik. A multban tanusított közös egyetértő munkát kívánja látni a jövőben is.

Szép volt a görög katolikusok tisztelgése is. Papjuk Papp János szónoklata azt a szeretetet tolmácsolta, amelylyel Wolafka iránt azért viseltetnek; mert minden lehetőséget megadott nekik, hogy önálló egyházzá tömörüljenek.

Emlékkül gyönyörű ezüst tintatartót nyújtottak át neki.

Dr. Kiss János egyetemi tanár egykori tanárát üdvözölte benne és hálát mon-

dott neki azért, hogy a sikerrel működő Szent Tamás együletet megalapította.

Dr. Wolafka az ő ismert és páratlan szerénységével visszahárította az érdemet a tudós egyetemi tanárra, akit Wolafka szeretete jeléül többször megcsókolt.

Az izraeliták Wolafkánál.

És most egy páratlan jelenet következett. A debreczeni izraelita hitközség és iskolaszék, élén a szónoki tehetséggel megáldott Krausz Vilmos főrebbivel tisztelgett Wolafkánál.

Krausz Vilmos főrebbi kitörő lelkesedéssel jöttek el dr. Wolafkához, a legnemesebb emberbaráthoz, az Isten kegyelméből megáldott tudóshoz, a vallásfelekezetek közötti béke hatalmas ápolójához, hogy köszönettel, hálával és végtelen dicsérettel vegyék körül. Dr. Krausz Vilmos kiemelte, hogy dr. Wolafka Nándor papi működése oly csodálatos és oly példányszerű, hogy azt minden vallásfelekezet papja nemcsak elfogultság nélkül ismerheti el, hanem példálul is állíthat maga elé.

Nem ismer felekezeti különbséget, gyakorolja a legbőkezűbb jótékonyt.

Megható volt, mikor Krausz Vilmos főrebbi égre emelte kezeit és így kiáltott fel:

— Lelkünk mélyéből üdvözlünk téged a szeretet ápolóját, az árvák atyját és imádkozni fogunk a Mindenhatóhoz, hogy életedet az emberiség üdvére hosszabbítsa meg és a szeretetben eddig támogatott munkásságodat siker koronázza.

Az izraelita hitközség és iskolaszék küldöttei hatalmas éljenzésben törtek ki. Dr. Wolafka Nándor pedig az ő őszinte, lekötöző szives modorával újra hatalmas jelét adta annak, amit hirdet: a szeretetnek. Így szólt:

Főtisztelendő kolléga Ur. Igen tisztelt Uraim! Tekintetes hitközség és iskolaszék! Hogy önök irántam milyen indulattal és érzélemmel viseltetnek, mutatja megérkezésük. Senki sem szorította, senki sem kényszerítette, hogy eljőjjenek hozzám s ha mégis eljöttek, az igen t. uraim csak azt tanusítja, hogy valóban és igazán a legjobb indulattal viseltetnek irántam, az én csekélységem iránt. Hogy én mily érzellemmel vagyok önök iránt, erre nézve lehetnek eltérő vélemények egyesekben, de a tettek azt mutatják, hogy én az embert az emberben, hogy a törekvőt a törekvésekben s az iparkodót az iparkodásaiban tudom becsülni. Soha sem találtam sem hivatásomat, sem feladatomban, hogy a lelkeket szét-huzzam, a sziveket megszoríthassam. Az volt a fő törekvésem, hogy mi vallásfelekezetek szeressük, tiszteljük, becsüljük egymást, mert mindnyájan egy mennyei Atyának vagyunk a gyermekei. Ha valaha mégis jönnének körülmények, melyek a vallásfelekezetek közötti békét veszélyeztetnék, ha akadnának gazlelkek, akik szentségtörő kézzel oda törekednének, hogy a keresztényt a nem keresztény ellen uszítsák, nem tekintenek sem faj, sem osztály, sem vallás különbségre, de ha kell, vérem áldozata árán is meg fogom akadályozni azt, ami a val-

lásfelekezetek közötti békénket, szeretetünket és boldogságunkat megakadályozná.

Határtalan lelkesedés szállta meg a tisztelgő társaság tagjait, megölelte és szónokukat dr. Krausz Vilmos főrebbit szeretete jeléül sokszor egymásután megcsókolta dr. Wolafka.

A küldöttség tagjai az ünnepelt viharos éljenzésével hagyták el az elfogadó termet.

Azután a törvényszék és ügyészség élén Dr. Szüts Miklós törvényszéki elnökkel tisztelgett az ünnepelnél.

Más küldöttségek.

Dr. Szüts Miklós igen lelkes beszédben méltatta Wolafka érdemeit. Elmondta, hogy a földi igazságszolgáltatás emberei eljöttek, hogy tisztelettel, elismeréssel adózzanak annak, a ki olyan lelkesedéssel öröklik Debreczenben a lelkiek felett. Méltányolta huszonöt év munkásságát, amelynek értéke minden elfogulatlan ember előtt azért becses és drága, mert ez alatt Dr. Wolafka nem magáért, hanem másokért élt. Könnyezett — ugymond — mikor templomi beszédét hallgatta, mikor Wolafka felemlítette, hogy ősz hajszálait Debreczenben szerezte. Vigasztalja érte, hogy az elismerés példászerű munkájáért *babérlevelet font homloka köré, amelyek elsárgulni nem fognak soha.*

Dr. Wolafka megható válasza után még huszonkét küldöttség tisztelgett az ünnepelnél. Képteleaség, hogy a tisztelgésekről szűk keretben megemlékezhessünk. Egyet konstatálunk, hogy Dr. Wolafka minden válaszában a békét, szeretetet, a felekezetek közti egyetértést hirdette s hogy Debreczen intelligens testületei egymásután adóztak a legmelegebb elismeréssel, az ünnepeltnek eddigi papi, emberbaráti, jótékonyági működéséért.

A diszbankett.

Este 8 órakor a nagyerdői Vigadóban diszbankett volt, a melyen közel háromszázan vettek részt. A bankett alkalmából a termet délszaki növénynyel díszítették.

A bankett alatt rendkívüli, meglepő sikerrel működött a Szent László dalegylet, amely precíz, harmonikus dalaival sok és megérdemelt viharos tapsot aratott.

Az első felköszöntőt Dr. Wolafka Nándor az egyház fejére, a pápára és a legelső magyar emberre a királyra tartotta. Viharos éljenzés és taps után az ünnepelt melegen köszöntötte még fel Nagyvárad tudós bitoros püspökét: Dr. Slauch Lőrinczet.

Unger Gusztáv a Dr. Wolafka Nándor érdemeit méltányolta és hived nevében igen meleg elismerő szavak közt üdvözölte.

Simonffy Imze kir. tan., polgármester, mint a tanács feje üdvözölte az ünnepeltet. Méltányolta érdemeit, békét, szeretetet hirdető szavait és lelkes tapsvihar közt éltette.

Dobiecski Sándor beszéde óriási hatást tett. Például állította fel, hogy a magyar történelemben milyen szerepet játszottak és milyen dicsőséggel harcoltak a katolikus papok. Ebből kiindulva dicsőíti Wolafkát, a nagy hazafit, a ki a vallásosság mellett folyton a hazafiságot öti hivedibe.

Dr. Kiss János egyetemi tanár, Dr. Wolafka egykori növendéke, a lelkesedés és szeretet hangján emeli ki, hogy Dr. Wolafka Nándor az egyetemen is a vallásosság, a hazafiúi szeretet, az emberszeretet hirdetője volt. És a magyar történelem alakjait, mint példányképeket állította folyton növendékei elé. Amit akkor az ifju tapasztalás megalkotott róla, az most teljességbe ment. Szóló meggyőződése az, hogy dr. Wolafka Nándor egyike a legnagyobb tökéletességgel megáldott embereknek; példánykép, akit mindegyik büszkeséggel követhet. Viharos tetszéssel fogadott beszéde után

Dr. Kardos Sámuel ügyvéd szólott, Óriási lelkesedéssel emelte ki, hogy dr. Wolafka Nándor mit tesz az iskolákban és milyen szeretettel veszi körül az idegen felekezetek gyermekeit. Gyönyörű beszédében áldást kért működésére és azt kívánta, hogy minden pap ilyen nemes lélekkel oktassa, tanítsa, nevelje a gyermekeket, mert akkor művelt, szeretetben nevelt, és hazafias érzelmű gyermekekkel lesz tele az egész magyar társadalom.

Szűts Miklós törvényszéki elnök gondolatokban és szónoki erőben emlékezetes beszédében Szent Erzsébet működéséhez hasonlította, dr. Wolafka működését. Elmondta, hogy hazafias, vallásos beszéde könnyekre indította, lelkesül érte, hogy áldás terem tanítása nyomában. Dr. Vucskics Gyula s mások lelkes felszólalása után a diszbankett Rácz Károly kedvelt zenéje mellett folyt le és a késő éjjeli órákban ért véget.

Az ünnepélynek volt még két iskolai részlete az elemi iskolában és zárdában. Ezek oly meghatározó és oly fenséges ünnepélyek voltak, hogy külön kell méltatásukra helyet szorítanunk.

Az olasz királyt meggyilkolták.

— Távirati tudósítás. —

A reggeli órákban szűkszavú táviratok érkeztek hozzánk arról a rettenetes és gaz merényletről, melynek tegnap éjjel 10 órakor Umberto olasz király áldozatul esett. Mindenki lelke mélyéig megrendült a vérlázító gabszág hallatára. Umberto király nemcsak népe előtt, hanem az egész civilizált világon a legnagyobb rokonszeny és tisztelet tárgya volt. Kevés fejedelmet ékesítették még oly fényes uralkodói erények, mint az olaszok nemes királyát. Szigorú alkotmányos gondolkodása, páratlanul jó, szíves, egyszerű, minden fessséget gyűlölő lényé, egyéni szeretetreméltósága, ezek a tulajdonok jellemezték Umbertót. E mellett fia volt Viktor Emánelnek, a ki visszaidta Olaszországnak szabadságát és egységét. Ő maga is jeles szabadságharcos, a ki maga is győzelmesen és vitézül küzdött az olaszok 59-iki és 66-iki szabadságharcaiban. Vitéz és szigorú katona a háboruban és katonái közt, de egyszerű, mindenki által meg-

közelíthető polgár a magánéletben és uralkodói kötelességének gyakorlása közben. Kire emlékeznek még arra a herrikus tetteire, mikor évek előtt, dühöngő kolerajárvány idején végigjárta nejével, Margit királynéval Róma összes járványkórházait, vigasztalni, bátorítani az iszonyatos betegség által kintottakat. És ezt a minden erében nemes, jó és okos fejedelmet érte most a gaz merénylő gyilkos golyója. Méltó párja ez annak a gaztettnek, mely Carnot szívébe dőtte a halálos tört és a mely a mi angyali jószágú királynőnknek oltotta ki életét. Mintha ez a gaz szekta a jószágot és erényt üldöznék a trónokon és a zsarnokságnak és a szabadság ellenségeinek akarna propagandát csinálni.

A király életrajza.

Umberto, Rainer, Károly, Emánel, János, Mária, Ferdinánd, Jenő, Olaszország királya. Victor Emánel és Adelheid osztrák hercegnő fia, szül. 1844. márcz. 14. Részt vett az 1859. és 1866-iki osztrák háboruban és a custozai csatában egy hadosztályt vezényelt. Róma anektálása után (1870. szept.) paracsnoka lett a fő- és székváros őrségének. 1868. ápril. 22. nőül vette bájos rokonát, Margit szavojai hercegnőt (szül. 1851. noz 20.) kitől 1869. nov. 11. egyetlen fia, Viktor Emánel nápolyi herceg született; ez 1896. aug. 19. Ilona montenegrói hercegnőt vette nőül. Umberto király 1878. január 9-én követte atyját Olaszország trónján. Uralkodásának első esztendei az Ausztria elleni izgató itredenta-szövetség jegyében állottak, a melynek mozgalmát megtörni volt a király első törekvése. Aztán gyarmatpolitikába bocsájtkozott, a mely nem mindig volt szerencsés eredményű. Egyiptomban nyílt ellenfele lett Anglia s utóbb Abessziniában Oroszország is. Legjelentékenyebb munkatársa volt a nemes törekvésű uralkodónak Grispi. Főtörekvése volt Itáliát az egyre fenyegető pénzügyi válságból kimenteni, váltakozó sikerrel, melynek utóbb még azzal is megadta az árát, hogy a Banca Romana ismeretes „panamino“ jában öt vonták első sorban felelősségre. S utóbb az aduai katasztrófáért is, amely a népus földjén érte sz olaszokat s megrázta az országot, annyira, hogy Pelleux tábornok rendszerentésre alakított kormánya a parlamenti harc megfékezése mellett még a sajtószabadság megszorítását is szükségesnek látta. Emiatt volt az utóbbi éveknek Olaszországra nézve egyik lehangosabb eredménye, a milánói zavargás, amelynek hősei a börtönbe kerültek. Azóta egyre tart a krízis megoldásának nehéz folyamata. Umberto szigorú alkotmányos szellemben gyakorolta királyi jogait és takarékoságával, valamint példás családi életével jó példát ad népének. Több ízben merényletet intéztek ellene, melyek egyike sem sikerült. 1893. Április hóban ezüstmenyegzőjét ülte meg a német császár és neje s több fejedelmi vérből született vendég jelenlétében Királyunk Rainer főherceg által képviseltette magát szövetségességének, a hármass szövetség tagjának családi ünnepén.

Monza, július 30. Umberto királyt, ki tegnap este 9 óra 30 perczkor érkezett ide, egy tornaverseny rendezőbizottságának a meghívására, a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta. 10 óra 30 perczkor volt a dijkiosztás. Mikor a király a tornaverseny helyéről nyílt kocsiban elhajtott, egy ismretlen ember hirtelen négy revolver lövést tett reá. A merénylőt azonnal elfogták és alig tudták megvédeni a nép dühe ellen. A királyt három golyó találta. Mire a palotába hozták a királyt, meghalt. A gyilkos elmondta, hogy Gaetano Bressinek hívják, 1869. nov. 10-én született Pratóban és foglalkozására nézve selyemszövő. Kijelentette továbbá, hogy anarchista, Amerikából, Patersonból jött és büntársai nincsenek. A merényletet a monarkista intézmények ellen való gyűlöletből követte el. Monzába július 27-én érkezett Milanóból.

Róma, július 30. A már jelentett részleteken kívül nem érkezett újabb hír a király meggyilkolásáról. A Giorno azt mondja, hogy ha az új királynak Viktor Emanuelt távolléte negyvennyolcz óránál tovább tartana, az alkotmány értelmében régenseket kellene megbizni a kormányzással. A parlamentet összefogják hívni a király eskütétele végett. Umberto király holttestét Rómába hozzák és a Pantheonban helyezik örök nyugalomra. A reggeli lapok külön kiadásokat adtak, a melyekben magasztalják a király nagy erényeit. A király — mondják — a ki oly nagy rokonszenvet tanusított a munkások iránt, éppen egy munkás gaztettének lett áldozata. A lapok néhány szóval tiszteletüket és rokonszenvüket fejezik ki az új király iránt is.

Róma, június 30. A merényletről az első hír éjjel két órakor érkezett. A táviratot a belügyminiszter kapta, a ki rögtön intézkedett a minisztertanács egybehívása iránt és reggel 7 órakor Monzába utazott. A lakosság körében a hír megrendítő hatást keltett. Mindenütt ijedt, aggodalmas arcokat látni. Viktor Emánel trónörökös — immár Olaszország királya — holnapután érkezik ide. A temetés után a parlamentet rögtön összehívják, hogy a király hűség- esküjét lehessen. Az új királyt rendkívül erélyes, erős akaratú embernek mondják.

Késő éjjel érkezett táviratunk a következő részleteket közli az olasz király meggyilkolásáról:

Monza, július 30. A tornaverseny győzteseinek Umberto király magasztotta ki a dijakat. Egyik jutalmazott a díj átvétele alkalmával így kiáltott fel:

— Isten tartsa meg felségedet száz évig!

— Én pedig kívánom, hogy mig élek, mindig ilyen hű fiaim legyenek — válaszolt a király, aki azután kocsira ülve el akarta hagyni a

versenyért. A mint a kocsi megindult, a tömegeből hirtelen egy sápadt arcú fekete ruhába öltözött, fehér keztyűs fiatal ember vált ki s revolverrel gyors egymásutánban 3-szor lőtt a királyra. Az első lövés után a király felugrott s amint a gyilkos merénylő második lövése is eldördült e kiáltással:

— Végem van. Szívemen találtak! — holtan hanyatlott vissza a kocsi ülésre. A kocsis pedig nem tudva, hogy mi történt, a lovak közé csapott s villámsebességgel tova hajtott. A tömeg azalatt felocsudva a merénylőt feletti rémületből, tombolva vetette magát a gyilkosra, kit a csendőrök csak nagy nehezen tudtak a feldühödött nép kezéből kiszabadítani. Az összetépett ruházatu, véresre vert gyilkost aztán a csendőrség fogházába vitték, melyet az átkozódó nép valósággal ostrom alá fogott, úgy, hogy a csendőrök csak nagy erőfeszítéssel tudták a kapukat megvédelmezni. Mikor a borzalmas hirt Margit királynéval tudatták, eszméletlenül rogyott össze, mikor pedig ájulásából felocsudott, folyton azt kiáltozta:

— Nem hiszem, hogy ébren vagyok...

Bécs, július 30. A királygyilkosság hírét legelőször Milán király tudta meg, ki délután két órakor kapott táviratot Belgrádból. Az olasz követtség sokkal későbban kapta az értesítést. Az udvar a lapokból értesült a rémhírről.

Ischl, július 30. A királyt, kit rendkívül megrendített a gyilkosság híre, az Umberto király temetésén Ferenc Ferdinánd és Ottó főherczegek fogják képviselni.

Róma, 30. Viktor Emánuel, ki jelenleg tengeri uton van, a következőket táviratozta a kormánynak: „Atyám szomorú sorsa kétségbe ejt, megrémít. Utban vagyok Monza felé!“ A trónörökös valószínűleg szombaton teszi le az esküt s lép meggyilkolt apja örökébe.

VIDÉK

Nagy tűz a buzaföldön. Mint levelezőnk írja, e hó 25-án nagy tűz pusztított Esztár község határában. A lángoknak 180 arató munkás idei buzakeresménye martalékal esett. A tűz onnan keletkezett, hogy a csomókba rakott kékék mellé volt Bügler Zsigmond, esztári bérlő és birtokos két cséplőgépe felállítva, hogy a takarók minél gyorsabban végezhesenek. A nagy szélben az egyik kazán szikrájától egyik asztag tüzet fogott. Pillanat alatt az egész száraz garmad égett. Viz hiányában mentésről szó sem lehetett. Elégett az egész garmad, sőt a két cséplőgép is. A gépek biztosítva voltak.

Az ágyu kereke alatt. A nagyváradi tüzéség harmadik ütege kint végezte tegnap gyakorlatait a szaldobágyi határon.

A lovak gyors ügetéssel haladtak a hepehupás szántóföldeken s ezenközben a legények annak rendje szerint sebes tempóban ugráltak föl a rohanó ágyukra. Moldován János köztüzér nagyon elhibázta a sorát: ugrás közben megbicsaklott a lába s a nyolcz mázssás ágyu alá került. A rengeteg sulyu kerekék behorpasztották a szegény tüzér mellét, kit haldokolva szállítottak a kórházba.

UJDONSÁGOK.

* **Kátémagyarázatok a templomokban.** Az ev. ref. egyház összes templomaiban a mai naptól kezdve minden délután kátémagyarázatokat tartanak. Az első kátémagyarázatokat a nagytemplomban: Szimok István, a kistemplomban: Inczedy Márton, a Kossuth-utczai templomban: Imreh József, az Ispotály templomban pedig: Nánássy Lajos theologusok fogják megtartani.

* **Hütlén pénzkezelő.** Kosztyu József napszámos panaszt tett a rendőrségnél, hogy Kiss Mihályné nevű mosónéjánál keservesen összegyűjtögetett 24 koronányi pénzceskét Kiss M.-né elköltötte, a pénz kiadását megtagadta s a szegény napszámos pénzéről tudni sem akar. A rendőrség intézkedett, hogy Kosztyu mégis megtalálja az igazát, no meg a kis pénzt.

* **Szerencsétlenség egy szódás üveggel.** Klein Lajos kereskedővel, kinek a József kir. herczeg-utczán van üzlete, nagy szerencsétlenség történt. A kezében szétrobbant egy szódás üveg, melynek szilánkjai az azczát egészen összevagdosták. Eltekintve az apróbb vágásoktól, három olyan seb van az arczán melyet a gyorsan előhívott orvos kenytelen volt bevarrni. A szódás üveg a Szliuka István szikvizgyárából került ki.

* **Uj kerületi szülészno.** A néhai Boránd Györgyné halálával megüresedett III. ker. szülészno állásra Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester Bondor Bertalanné szül. Benedek Jolán okleveles szülészno nevezte ki, a többi évén át működött nagy elismerés mellett a debreczeni bábaképezdében s a városi szülészeti kórodán. Az egészségügyi bizottság egyhangulag őt hozta javaslatba első helyen a kerületi szülészno állásra. Az új kerületi szülészno, kinek kitünő szakképzettsége, művelt modora s szerénysége a legjobb ajánló levele: hivatalát aug. 1-én kezdi meg. Jelenlegi lakása: Fazekas Mihály utca 6.

* **Tűz a fürdőn.** Debreczeaból sokan fürdőznek Bikszádon. Ezek egyikétől kaptuk az alábbi megdöbentő hírt. Tegnap délben 1 és 2 óra közt a fürdőház kazánja felrobbant s felgyújtotta a fürdőházat, a vele egy végben levő vendéglőhelyiséggel együtt. A tűz néhány percz alatt oly mérveket öltött, hogy az oltásról szó sem lehetett, csak tíz-tíz a még ép nya-

ralókat igyekeztek megmenteni. Leégett a fürdőépületen kívül a vendéglő egy lakóháza s több mellék épület. A kár meghaladja a 60 ezer koronát.

* **Bucusi hangverseny.** A 39-ik gyalogezred zenekara bucsu hangversenyt rendez augusztus hó 1-én szerdán este a Márkus „Dréher sórcsarnokában.“ A zenekar szeptember közepéig városunkból távol lesz.

* **A szerelem örültje.** Szerette azt a hütlén, csapodár legényt lelkének összes erejével, szívének minden hevével; az első szerelem soha el nem alvó igaz tüzével. Az pedig megcsalta, hütlénül elhagyta, hogy más leányt boldogítson szerelmével. Ez a csapás iszonyu hatással volt az alig 18 éves Sütő Terézre. A szép, aranyzóke hajju, vigkedélyü leány komorra és szótlaná lett; kerülte a társaságot s napokon át egyedül bolyongott a réteken, hol virágot szedett, melyből koszorut font. Aggódo szülei szeretettel vették körül s igyekeztek vigasztalni, de ez nem sikerült. A leány mindinkább feltünően viselkedett, majd később összetüggés nélküli szavakat mondott, a szülei kérdéseire a legérthetlenebb választ adta. A szegény leány nem bírta elviselni kedvesének hütlenségét, elméjére homály borult. A mélyen sujtott szülők Dorogról tegnap délelőtt gyógykezelés végett a debreczeni köz-kórházba szállították.

* **Emke kávéház.** Kiss Adolf, ki a „Bika“ kávéháznak éveken keresztül volt főpinczére fényes kávéházat nyit meg aug. hó 2-án a Piac-utczán. A kávéház a Szedlák ház földszinti helyiségében lesz s a fényes berendezés nagy részével már készen vannak. Kiss Adolf mint főpinczér is kedvelt alakja volt a kávéházi közönségnek s hisszük, hogy annak a gyönyörű kávéháznak, melyet most rendez be a sajátjaként, sok lesz a látogatója.

* **Párbaj kaszával.** Tegnap délelőtt két napszámos ember, kik kaszálni indultak, a Csapó-utczán összeküldömbözött valami nézeteltérés felett. A vita hevesen folyt egy ideig. Egyszer aztán az egyik lekapja a kaszáját s kitört a párbaj nagy sokaság jelenlétében. A hátbaindítványozott atyafi nyakához vágott ellenfelének, kit csak a jó szerencse őrzött meg, hogy a Csapó-utca porába nem gurult a feje. A párbaj zavartalanul folyt le, mert rendőr nem volt látható.

* **Térzene a nagyerdőn.** A helyben állomásozó katonazenekar ma este tartja meg hetenként szokásos térzejénét a nagyerdőn. A térzene, mint rendesen, öt órakor kezdődik.

* **Aki olcsón akar venni bőrből pénzszivar- és dohány- tárczát, sakk, dominó sétat, valódi ezüst és ében fából, dohányzó készleteket, esernyő önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket pipák, szipkák, száraz, rendkívül nagy választékban Schwartz Dániel dohányzó eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.**

TÁVIRATOK.

Kinai zavarok.

Sangháj, július 29. (Reuter.) Még három hadihajó érkezett ide. Ez idő szerint 2500 ember van a vuszungi erődökben és 3000 ember az arzenálban. Óráról órára újabb segédcsoportok érkeznek.

Honkong, július 29. (Reuter.) Vu- csauból érkezett levelek szerint ott, de idegenellenes plakátokat ragasztottak ki. Kanton nyugodt.

München, július 29. Luitpold regens- herczeg ma szemlét tartott a Kinába menő expedíciós hadtest bajor zászlóalja fölött és beszédet intézett hozzá s melyben figyel- meztette, hogy gondoljon a bajor hadsereg dicső multjára és a szövetséges csapatokkal egyesülten adjon kiváló példát a többiek- nek. Végül meghatottan Isten hozzád-ot mondot a katonáknak. Montgelas, a zászló- alj parancsnoka háromszoros hurá-val vála- szolt a beszédre.

Vonat összeütközés.

Budapest, július 30. Csénből jelentik: A mezidon-dozulei vasuton ma délelőtt két vonat összeütközött. Tíz személy megsérült.

Budapesti tőzsde.

Július 30. Buza juniusra 0.00. Buza ápriliisre 7.81. Roza októberre 6.71. Zab októberre 5.18. Tengeri júliusra 0.00.

Egy debreczeni főbíró vagyona a XVIII. század elején.

Talán sohasem volt nyomoruságosabb állapotban Debreczen, mint a XVIII. század első évtizedében. Az előző évszázad másod- dik felében reá nehezedett csapásokat: a török-tatár dúlásait, rombolásait, a német hadak telhetlen sarcolásait, az egymást sűrűn követő rettenetes elemi csapások pusztításait ki nem heverte a város szerencsétlen népe — mikor a Rákóczy szabadságharcának viharai, a többször ismétlődő futások, a vé- detlenül hagyott házi tűzhelyek felprédálásai, azután egy rémséges nagy pestis tizedelték meg a lakosság vagyonát, számát.

Hosszu idő kellett, egy egész század, éppen mint magának a nemzetnek is, míg Debreczen az emésztő harcban kifáradt, elernyedtt erőit újra összeszedhette, — vesz- teségeit helyre pótolhatta.

Olyan súlyos gazdasági viszonyok kö- zött, a milyenek akkor egyformán megbé- nitották az emberi tevékenységet és csak- nem meddő, gyümölcstelen erőlködéssé tet- ték a földmívelést, az ipart és a kereske- delmet, — bizony ritka volt a viszonylag gazdagnak nevezhető polgár is Debreczen- ben, — annyival inkább, mert tudvalevőleg a debreczeni res-publikában ugyszólváú 1854-ig a vagyonközösség elve volt a do- mináló s az egyes polgárok már csak azért is vajmi csekély magán jogi természetű birtokkal rendelkezhetének.

A kevés számú igazán vagyonos pol- gárok közé tartozott a XVIII. század elején. Tekintetes, Nemzeti *Diószegi Sámuel* uram. Hogy pedig csakugyan gazdag concivis

vela, ezt saját végrendelete bizonyítja¹⁾, a mely 1716. nov. 25-én kelt. Diószegi Sámuel vagyonra, tekintélyre, hivatalra, nézve egyaránt első polgára a maga korában szabad és királyi Debreczen városának. Neve a város évkönyveiben letörülhetetlen betűkkel van felírva. Négy ízben viselt fő- bírótságot — kétszer Rákóczy Ferencz feje- delemiségében és hűségében; — hét ízben pedig *népszónok* (tribunus plebis) szintén nagy tekintélyben álló tisztével ruházta fel az electa Communitas bizodalma. Arról is híres, nevezetes, hogy XII. Károly, az orosz- verő vitéz svéd király, mikor Benderből ló- hátton Straltudba sietett, vissza az orszá- gába — Debreczent utba ejtven, Diószegi Sámuel uram német utczai öregbik házá²⁾ érte az e megtiszteltetés. hogy oda szállott meg egy éjszakára s svédék nagy királya s ott költötte el a főbíróné asszony sütötte- főzte jó magyaros vacsorát a város főembe- reinek, a tekintetes tanácsnak, a tiszteletes tudós predikátorok és professorok tár- saságában.

A mi pedig Diószegi Sámuel vagyonát illeti, azt ő részletességgel felsorolja emi- tett végrendeletében. Az összes vagyont 20657 rhenes forintba bé súli, a mi nagy pénz volt akkor s mai érték szerint legalább is 100110 ezer forintnak felel meg.

Csupán ökreinek, gulyabeli marháinak és juhainak értéke „az 22 tulkokon kívül“ több volt tizezer forintnál. Ingatlan birtokai nem értek ennyit, — bár — mint maga is megjegyzi, — a valódi értéknél kevesebbet vett fel Debreczenben, a német-utczai öreg ház 1500, az előtte való telek a rajta lévő építési anyagokkal együtt 780, két kertje 750 frtra volt becsülve. Az Érmelléken, Csátáron, Dábuban két darab szőlőt mond- hatott a magáénak. Ezeket a hozátartozó telkekkel, házakkal, pajtákkal együtt csupán 1350 frtra becsülte. De kint lévő követelése 7 becsületes embernél 3300 frtra rugott. A házbeli ingóságok között legbecsebb volt egy öreg gyöngyös párta, az ára 400 frt és egy másik gyöngyös párta egy harmadik kisebbel együtt, melynek az ára együtt 350 frt.

Szóval a Diószegi háznál bőven volt mit aprítani a tejbe.

Ha még ehhez hozzá vesszük, hogy nemcsak a legfőbb városi hivatalokat viselte, hanem a város egyik legelső boariusa (mar- ha kereskedője) és postarum magistere (postamestere) is volt ő, — a szorgalmas, életrelvő, kalmár szellemű és szerencsés debreczeni civis típusát tiszteljük az ő személyében.

Vagyonát hat gyermeke között osz- totta fel. Három fia volt: Pál, Sámuel, Já- nos, — utóbbi kettő még 1716-ban nőtlén lévén, — kiházasításukra, a gyűrűn és jegypénzen kívül, melyeket ő maga kívánt összeszerezni, — köntösökre és egyéb al- kalmatosságokra egyenként 500 frtot ren- delt. Leányai: Mária Erdődi Andrásné, ki egyebek között az egyik öreg és más ki- sebb gyöngyös pártást is örökölte; Anna Oláh Istvánné, akinek az öregebbik szebbi, gyöngyös párta is jutott; és néhai Erzsé- q bet, Tolnai Sámuelné, akinek egy kiskoru fiúárva maradt volt.

A posta-mesterséget János fiára tes- tálta mely czélból két posta kocsi és hat lovat is szerszámostul külön hagyott a részére.

Ne felejtkezünk meg Isten dicsőssé- gének emlíetéséről sem. A kis templom épí- tésére, amelyet akkor tájban kezdetek meg, 250 frtot rendelt, melyre deputált 50 cse- ber borokat.

Zoltai.

¹⁾ Debreczen sz. kir. város közlevéltára. Végrendeletek gyűjteménye 1716. 3.

²⁾ Ma Váradi Szabó Miklós háza.

CSARNOK.

A várrom tündére.

— Regény. —

Irta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Tekintetét nem vette le a szép leány- ról. Az pedig előbb bátortalanul, akadozva, később annál jobban belemelegedve mondta el, a mi a szívében feküdt.

— Uram! — kezdte elbeszélését — ön bizonyára azt hiszi, hogy én s akit mel- lettem még itt fog találni, jogtalanul bito- roljuk ezt a kívülről szegényes, belőlről pedig oly festőien szép nyaraló épületet. Pedig lássa nem úgy van. Jogosan vagyunk itt, a mi tulajdonunkat képezi, ez a mi haj- lékünk sőt egyetlen, utolsó maradványa an- nak a rengeteg vagyonnak, amelylyel valaha, nem is olyan régen birtunk.

— Hogyan? — kérde Rimay — azt akarja azzal mondani, hogy rokona a rom elhalt urának: Bálnaynak.

— Több, a leánya vagyok.

— A leánya?

— Igen. Még kicsike voltam, mikor szegény édes atyámat elvesztettem. Jó anyám is akkor tudta meg, hogy a nagy vagyon apám nemes szíve, jótállásai miatt elpusztult. Mindene, a mi még meg- maradt ez a rom kastély és a hozzá tartozó erdőterület. A nehéz körülmények között még az szolgált egyetlen vigaszul neki. Kedves hely, emlékeiben édes ő előtte. Jó anyámmal itt töltötték házasságuk első éveit sőt én is itt láttam meg először a nap- világot.

— Itt született?

— Itt.

— Költői hely.

— Megtudja hát érteni, hogy rám nézve is milyen becses s emlékében milyen édes ez a hely nekem?

— Megnéztem. Ön tehát mégis csak tündér. A várromban látta meg a napvilá- got, itt töltötte el fiatalágát. Elzárkózva a világtól, az emberektől, egyedül édes any- jának élve úgy é?

— Eltalálta uram.

— Lássa, most hogy színről-színre lá- tom szép arcját, ragyogó szemeit, tudom, hogy milyen áldozatot hozott jó anyjáért, ismerem jó szívet, méltányolni és helye- selni is tudom, miért hívják önt szép kisasz- szony tündérnek. Jogosan illeti meg e czim és e hely.

— No lássa uram, milyen szépen megfogjuk mi egymást érteni. Csak kérem figyeljen tovább, folytatom. Nos hát édes anyámnak nem volt mit teánie, minthogy lemondani, szakítani a gondatlan étellel, beltörődni a változatlanba értékesíteni azt a kastélyt és erdőt s a kapott pénzből meg- élni valahogy.

— Hát szülei nem élnek?

— Kis anyám szülei?

— Igen.

Csak az édes apja, az én nagyapám él. Már akkor, mikor mamuskám férjhez ment, kiadta neki a vagyont és hogy özvegy lett, hallani sem akart róla, hogy újra pénz- zel halmozza el. De végre mégis megsajnálta kis unokáját, megsajnálta engem s azt mondta anyámnak. „Ha elzárkózik a világtól, úgy hogy addig míg én tizennyolcz éves nem leszek, nem mutatja sehol magát, nem fog róla senki semmit tudni s minden idejét arra fogja szentelni, hogy eazem neveljen; akkor egyelőre ad ezer forintot. Ebből s ügyes felhasználásából meg kell élnünk addig míg én tizennyolcz éves nem leszek. Ha elértem ezt a napot s addig édes anyámról s rólam senki semmi hírt sem hallott, akkor előjöhethünk hozzá. Az a nap a bocsánat napja lesz és azon a napon újra boldoggá fog tenni engem s az én

aranyos drága kis mamámat... Láthatja uram, hogy nem tehetünk egyebet. Lemondtunk a világról, minden élvezetről. Eltitkoltuk, eltagadtuk kilétünket s ezen a vadregényes helyen rémes tündérregékkel óvtuk magunkat attól, hogy míg én elérem a tizennyolcadik évet, csendes otthonunkban bárki is háborgasson, vagy felfedezzen bennünket.

— És azok, akik ennek dacára bejutottak ide.

— Mind megtudták a történelmet s valamennyien voltak olyan nemes szívű lovagok, hogy hallgattak és ezzel boldoggá tettek bennünket.

(Folyt. köv.)

1097. v. k. szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 1370/13 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Friss Zsigmond debreczeni lakos részére Szathmáry Ferencz debreczeni lakostól 553 kor. 10 fill. tőke, ennek 1900 évi február hó 27 napjától számítva 6% kamatai és eddig összesen 106 kor. 74 fillér perköltség erejéig 1900 évi márczius hó 24-én bíróilag lefoglalt és 1247 kor. 50 fillérre becsült asztalos iparárak, temetkezéshez tartozó tárgyak és egyéb ingóságok 1900 évi augusztus hó 2-án délelőtti 9 órakor kezdetét veendő és alperes üzletében, Piacz utcán, 12 számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén bécsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1900 évi július hó 20-án

Török Péter
birói kiküldött.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjtalan felállítással,—egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüret időnyre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzúzó
lesznek raktaron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari- és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

Pártoljuk a hazai ipart!

Első debreczeni
f é s ü g y á r
Kandia-utca 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökor- és bivaly-szaruból készített fésűiből dusan berendezett raktárát a n. é. közönség szives megtekintését.

Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosabb árak mellett.

Ismételadónak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

Elsőrendű hazai szakerőktől!

Olcsóbb és tartósabb az öntvényeknél.

Ökor- és bivalyszarvak a legmagasabb napi árban megvásároltattak.

Melyik a legjobb szépítő folyadék?

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és kéz bőrét, nem zsiroz teljesen ártalmatlan.

— Hatása meglepően gyors. —

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits J.

a Kigyóhoz címzett gyógyszerárában
Debreczenben.

„EMKE“ kávéház megnyitása.

1900. augusztus 2-án.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Piacz-utca 32. sz. alatt Szedlák és Vámos urak volt helyiségében

☞ fényesen berendezett ☜

„EMKE“ k á v é h á z a m a t

1900. augusztus 2-án Rác Károly zenekara közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

☞ **Nyitva már reggeltől kezdve.** ☜

„EMKE“ kávéházamat a mai kor igényeinek megfelelőleg fővárosi mintára igen elegánsan szereltem fel s a legnagyobb kényelemről gondoskodtam.

Kitűnő kávéházi italok, hideg ételek, valamint a legfigyelmesebb kiszolgálatról gondoskodtam.

Szives pártfogást kér

Tisztelettel **KISS ADOLF**
kávés.

Apró hirdetések.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Bécsi biztosító társasághoz felvétetik kereskedelmi akadémiát végzett fiatalember és két kisasszony kezdő fizetéssel, gyakornokoknak.

Harisnyakötő üzlet Egyháztér 5. szám alatt ismét megnyitott, tisztelettel kérjük a közönség becses pártfogását.

Bordó plüs garnitúra és consol tükör eladó. Czim a kiadóban.

Két tanuló Gasparik órák üzletében azonnal felvétetik.

Egy bársony plüs garnitúra, Weinger-féle mosó gép, és salon lámpa eladó. Péterfia 42.

12 és fél nyilas tanyaföld az Ebesen kellő gazdasági épületekkel felszerelve eladó Ertekezhetni Verbőczy-utca 10.

Naftalin ruhák moly elleni megóvására kapható Deutsch Lajosnál piacz-utca 38. sz.

Két egyes külön-külön bejáratu szoba Magos-utca 4. sz alatt kiadó, ugyanott koszt is kapható.

Női kalapok. Női kalapok.

Reiner Flóra Utóda.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni, hogy a raktáromon levő

finom divatos női kalapokat, fejdíszeket, virág, szallag és fátyolokat az idény előre haladottsága folytán, minden elfogadható árért elárusítom.

Reiner Flóra Utóda.

Debreczen Kossuth-utca 6. szám. (Boros Testvérek mellett).

Fátyolok. Fejdíszek.

KURIÁN GYULA órás.

Debreczen Piacz-utca 42. sz.

Ajánlj dusan felszerelt óra raktárát, u. m.: arany, ezüst, tula, aczél, férfi és női zsebórákat, valamint fali inga, ébresztő és salon órákat.

Secessiós órák, u. m.: Longines, Schaffhause, Badolott, Pateck és Glas hütte szerkezetű tíz évi jótállás.

Zsebórák 2 frt 30 krtól feljebb
Inga órák 5 frttől feljebb
Ébresztő órák 1 frt 70 krtól feljebb
Vasutas órák 4 frt 50 krtól feljebb

Női arany órák 10 frttől feljebb
Férfi arany órák 20 frttől feljebb
Ezüst láncok 1 frttől feljebb
Ezüst nyaklánc szívvvel 1 frttől feljebb

Schweiczi óraüveg-gyár főraktára.

Óra javítások saját személyem által olcsóbban, mint bárhol. Egy évi jótállással.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vasutas órák nagy raktára.

Tavaszi és Nyári idény 1900.

Valódi Brünni szövetek.

Egy teljes méter 3.10 fl. 2.75, 3.70, 4.80 jó. Valódi
Egy teljes férfi öltöny fl. 6-6.90 legjobb gyap-
(Rock, nadrág és mellény) fl. 7.75 finom ju-
ára csak fl. 8.65 finomabb szöve-
fl. 10 - legfinomabb tek

Egy teljes fekete szalon öltöny fl. 10. Ugy felöltöz szövetet, turista lodent, finom cammgart stk. szállít gyári áron a pontos és szoliditásáról ösmert posztó gyári raktára

Siegel-Imhof Brünben.

Minták inden és bérmentve.
Minták küldése mellett jótállás, Magánvevők előnye, hogy a fentnevezett cégnél tett rendelvények közvetlen a gyárból teljesítenek.

Nagy óra és ékszerraktár!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy Piacz-utca 12. szám alatt lévő üzletemben tulhalmozott raktáramban az előrehaladott idény miatt minden e szakmába vágó cikket úgy most mint eddig is a következő

legolcsóbb árban árusítom.

	frt.
Egy fedelű nickl férfi remontoir óra	1.90.
" " " " " " " "	2.40.
" " " " " " " "	3.80.
" " " " " " " "	3.80.
Két fedelű " " " " " " " "	5.34.
" " " " " " " "	6.80.
Ébresztő bagoly óra	6.76.
" " " " " " " "	1.70.
" " " " " " " "	2.50.
" " " " " " " "	3.15.
Fali irodai bádóg óra 7 apy	3.25.
" " " " " " " "	3.75.
Egy fedelű 14 kar. arany férfi remontoir óra.	22.-
" " " " " " " "	m. I. 24.-
Két fedelű " " " " " " " "	34.-
Egy fedelű " " " " " " " "	11.75.
Két " " " " " " " "	19.50.
Ezüst férfi óra lánc 13 próbás	1.-
14 kar. arany női fülbevaló	3.25.
" " " " " " " "	1.95.
13 próbás ezüst női " " " "	0.40.
" " " " " " " "	1.-
" " " " " " " "	1.-
14 kar. arany Brochetü	6.50.
13 próbás ezüst és aranyozott Collier lánc	0.85.
" " " " " " " "	0.45.
8 napos inga órák	10 frttől fölfelé.

S egyzersmind van szerencsém megjegyezni, hogy az összes áruim magy. kir. fenyjellel vannak ellátva és így minden félrevezetés ki van zárva.

A 36 év óta fenálló hírneves üzletben az Óra javításokat a legolcsóbban számítom,

A n. é. közönség támogatását jövőben is kéri kiváló tisztelettel:

Serli Ede utóda
Gasparik Antal

mű órás és ékszerkereskedő.

Most érkezett

Óriási választék férfi és női czipókben egy frttől kezdve

legújabb divatu gallérok 10 kr.

Férfi ingek 75 kron tul. Férfi posztó és szalma kalapok 50 krtól kezdve kezdre, több mint 1000 drb valódi halcsontos rövid Miederek 60 krtól feljebb, napernyők. Női ingek és Blouzok, harisnyák, lábravalók, Szetter és turista ingek minden elfogadható áron

Székelly Jenő és társánál.

Főtér, Hungária kávéház mellett.

Vasutasok és vagongyáriaknak 10% engedmény.

Kedvező ékszervétel!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a következő cikkek árait tetemesen leszállítottam

s azokat a következő

rendkívül olcsó áron

árusítom:

	Ezelőtt	Most
	frt.	frt.
Egyfedelű nickl férfi remontoir óra	5.-	2-50
" " " " " " " "	7.-	4.-
" " " " " " " "	10.-	5-50
Kétfedelű " " " " " " " "	14.-	7.-
" " " " " " " "	12.-	7.-
Ébresztő baby óra	8.-	1-75
Fali irodai bádóg óra	5.-	3-50
" " " " " " " "	6.-	4.-
Egyfedelű arany férfi remontoir óra	40.-	25.-
Kétfedelű " " " " " " " "	60.-	35.-
Egyfedelű " " " " " " " "	24.-	12.-
Kétfedelű " " " " " " " "	30.-	20.-
Ezüst férfi óralánc	2.-	1.-
Arany " " " " " " " "	28.-	16.-
Arany női fülbevaló patent zárral	7.-	4.-
Ezüst női brochetü	4.-	1-50
Arany " " " " " " " "	12.-	7.-
Aranyozott ezüst collier lánc	2.-	1.-
üvegszekerke	1-50	-50
6 pár 13 próbás ezüst éteszköz	16.-	10.-
6 " 13 " " csemege eszköz	10.-	6.-

Óra javítási műhelyemben — az eddigi gonddal s jótállással eszközlendő — javítások árat is mélyen leszállítottam; úgy, hogy üvegeket 10 kr, mutatókat 10 kr, rugókat 50 kr, ezüst fűleket 30 kr, tisztításokat 1 frttért készítik.

A n. é. közönség támogatását a jövőben is kéri mély tisztelettel

Löfkovits Arthur,

órák, ékszerész és vésnök.